

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z powództwa B.R.
przeciwko Sądowi Okręgowemu w K.
o sprostowanie świadectwa pracy i wynagrodzenie za pracę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 24 stycznia 2024 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach
z dnia 31 października 2022 r., sygn. akt X Pa 131/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

D.S.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 października 2022 r. (sygn. akt X Pa 131/21) Sąd Okręgowy w Katowicach X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie sprawy z powództwa B. R. przeciwko Sądowi Okręgowemu w K. o sprostowanie świadectwa pracy i wynagrodzenie za pracę, oddalił apelację powoda od wyroku z dnia 15 kwietnia 2021 r. (sygn. akt VII P 137/20) Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, który to Sąd oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach postępowania.

Od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego wniósł powód, zaskarżając wyrok w części, w jakiej wyrokiem tym oddalono apelację od wyroku z 15 kwietnia 2021 r. (sygn. akt: VII P 137/20) Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach w odniesieniu do roszczenia powoda

o zapłatę łącznej kwoty 10.200 zł, tj. roszczeń zgłoszonych w ramach rozszerzenia powództwa dokonanego pismem procesowym powoda z dnia 19 marca 2019 r. i w tym zakresie orzeczono o kosztach postępowania.

Jako podstawę wywiedzionej skargi kasacyjnej powód wskazał na naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe stosowanie, tj.:

1. przepisów art. 72 § 2 i 3 k.p., w zw. z art. 2 pkt 2 i 4 oraz art. 12b ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz.U. 2018.577 t.j.) jak również w zw. z art. 21 § 1 pkt 2, art. 32 § 1 i art. 32a § 1 pkt 7 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. 2023.217 t.j.) poprzez błędne przyjęcie, że w odniesieniu do dyrektora sądu powszechnego, w stosunku do którego toczy się postępowanie karne o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego, a którego odwołano w warunkach równoznacznych z wypowiedzeniem stosunku pracy (tj. w sposób określony w art. 70 § 2 k.p.) w okresie, w którym odwołanemu dyrektorowi brakowało mniej niż 2 lata do emerytury, nie aktualizuje się opisany w art. 72 § 2 w zw. z art. 72 § 3 k.p. obowiązek zapewnienia pracownikowi innej, odpowiadającej kwalifikacjom tego pracownika pracy, realizowany poprzez złożenie pracownikowi oferty kontynuacji zatrudnienia na innym stanowisku;

2. przepisu art. 2 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury poprzez niedostrzeżenie, że przepisy te statuuje przesłanki zatrudnienia tj. nawiązania nowego stosunku pracy, podczas gdy przesłanki i tryb postępowania względem urzędnika lub innego pracownika, który utracił przymioty opisane w art. 2 pkt 2 i 4 wymienionej wyżej ustawy regulują odrębne przepisy;

3. przepisów art. 32a § 1 pkt 7 i art. 32d § 2 w zw. z art. 21 § 1 pkt 2, art. 32 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych poprzez niedostrzeżenie, że przepisy określające status pracowniczy dyrektora sądu powszechnego, w tym w szczególności przepis art. 32a § 1 pkt 7 i art. 32d § 2 p.u.s.p. znajdują zastosowanie wyłącznie względem osoby pełniącej funkcję dyrektora sądu powszechnego, a od

chwili odwołania dyrektora przepisy te nie sprzeciwiają się stosowaniu względem odwołanego w trybie art. 70 § 2 k.p. dyrektora przepisu art. 12b ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury;

4. naruszenie przepisu art. 12b ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury w zw. z art. 69 k.p. poprzez niedostrzeżenie, że przepis ten winien znaleźć zastosowanie względem odwołanego w okresie ochrony przedemerytalnej dyrektora sądu powszechnego, któremu w myśl dyspozycji art. 72 § 2 w zw. z art. 72 § 3 k.p. pracodawca winien zapewnić inną, odpowiadającą kwalifikacjom tego pracownika pracę.

W związku z wyżej stawianymi zarzutami, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach Sądowi Okręgowemu w Katowicach, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty, poprzez uwzględnienie apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach w zakresie objętym zaskarżeniem skargą kasacyjną, a nadto zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wedle norm przepisanych.

Ponadto skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i rozpoznanie jej na rozprawie. Podstawą przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, według skarżącego, jest istotny, wymagający wypowiedzi orzeczniczej Sądu Najwyższego problem prawny, jaki wyłania się na tle zagadnienia stosowania dyspozycji art. 72 § 2 i 3 k.p. względem dyrektora sądu powszechnego, którego odwołano w trybie art. 70 § 2 k.p. (w sposób równoznaczny z wypowiedzeniem stosunku pracy) w okresie ochrony przedemerytalnej (art. 72 § 3 k.p.), a w stosunku do którego toczy się postępowanie karne o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o oddalenie skargi kasacyjnej powoda oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wywiedziona w niniejszej sprawie nie kwalifikuje się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Podkreślenia wymaga także, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd

Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2022 r., I USK 434/21, Legalis nr 2740849).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparty został w niniejszej sprawie, jak to wynika z treści skargi (nie zostało to wprost wyartykułowane przez jej autora, nie wskazano także żadnej podstawy prawnej wniosku w tym zakresie) na przesłance występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Należy więc przypomnieć, że powołując się na przesłankę, jaką jest istnienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, należy w uzasadnieniu wniosku sformułować zagadnienie prawne oraz przedstawić argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń; 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu; 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd II instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), a także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 3 lutego 2012 r., I UK 271/11, Legalis; postanowienia Sądu Najwyższego z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, Legalis; z 27 lutego 2019 r., I CSK 447/18, Legalis i 28 stycznia 2021 r., III PSK 19/21, Legalis). Konieczne jest przytoczenie argumentów

prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, Legalis; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, Legalis; z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07, Legalis; z 20 lutego 2019 r., IV CSK 351/18, Legalis; z 12 lutego 2021 r., IV CSK 437/20, Legalis oraz z 9 marca 2021 r., III CSK 219/20, Legalis). Ponadto "istotne zagadnienie prawne" jest istotne w tym znaczeniu, że nie było dotychczas rozważane w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a zatem jego rozstrzygnięcie miałoby znaczenie dla praktyki orzeczniczej sądów - tylko wtedy wykazany zostałby publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej, której podstawowym celem jest wkład w rozwój prawa i zapewnienie jednolitości jego sądowej wykładni (postanowienie Sadu Najwyższego z 3 kwietnia 2008 r., II PK 351/07, Legalis oraz postanowienia Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 585/17, Legalis i 18 maja 2018 r., IV CSK 618/17, Legalis). Istotne zagadnienie powinno się charakteryzować "nowością", która uzasadniałaby potrzebę jego analizy ze strony Sądu Najwyższego (T. Szanciło (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Komentarz. Art. 1–458¹⁶. Tom I. Wyd. 2, Warszawa 2023).

Strona skarżąca nie wykazała, że w sprawie mamy rzeczywiście do czynienia z istotnym zagadnieniem prawnym, w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a tym bardziej, że rozstrzygnięcie tego zagadnienia ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie. Autor skargi kasacyjnej wydaje się nie zauważać, na co zwracały uwagę i co podkreślały sądy orzekające w niniejszej sprawie, że jej przedmiotem – zgodnie z żądaniami strony powodowej – było sprostowanie świadectwa pracy oraz roszczenia o zapłatę (skargą kasacyjną zaskarżono wyrok w części, w jakim wyrokiem tym oddalono apelację od wyroku z 15 kwietnia 2021 r. w odniesieniu do roszczenia powoda o zapłatę łącznej kwoty 10.200 zł), a nie weryfikacja prawidłowości rozwiązania stosunku pracy. Sądy *meriti* ustaliły nadto, że do rozwiązania stosunku pracy pomiędzy stronami doszło z dniem 24 maja 2018 r. po okresie upływu wypowiedzenia, które rozpoczęło bieg po

ustaniu usprawiedliwionej nieobecności w pracy. Tymczasem postępowanie kasacyjne nie stanowi kolejnej odsłony sporu w zakresie oceny dowodów i prawidłowości ustaleń faktycznych, służy natomiast kontroli legalności zaskarżonego orzeczenia przy związaniu jego podstawą faktyczną (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Sąd Najwyższy nie jest sądem faktów, a wyłącznie sądem prawa. W zakresie jego ustawowych kompetencji nie mieści się korygowanie ustaleń faktycznych lub oceny materiału dowodowego dokonanego przez sąd drugiej instancji. Sąd Najwyższy jest bowiem związany w postępowaniu kasacyjnym ustaleniami faktycznymi dokonanyymi przez sądy (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie zasądzone przy tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz strony przeciwnej – w odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła bowiem o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego jedynie w przypadku oddalenia skargi kasacyjnej.

[SOP]

[ał]